

aj pravite, otroci ljubi, kako je to, da imajo kokoši Milana tako rade? Kadar koli stopi na dvorišče, vse kokoši tekó za njim, dobrikajo se mu in zaletavajo se vanj, da jim komaj uide. Glejte, otroci, to je takó: Kadar dobi Milan od matere kos kruha za kosilce, brž gre na dvorišče ž njim, pokliče kokoši k sebi in jim podrobi nekoliko drobtiníc svoje pogače. To si je kurecina dobro zapomnila in zato ima Milana tako rada.

Nu vse bi bilo dobro, ako bi mu le petelin toliko ne nagajal. Naj mu pomeče še toliko mrvic, ta grdavs ni nikoli zadovoljen; ves kos bi rad imel, ki ga ima Milan v roci. A zameriti mu ní, saj je tudi mnogo ljudi takih; pokaži jim le mali prst, pa te zagrabijo za celo pest. Takšen je tudi petelin, gospodar domačega dvorišča. Milan se ga ne odkriža poprej, dokler mu ne odlomi precejšnjega kosca kruha. — Oni dan, ko je Milan gledal, kako piške zobljejo prosó, skočil mu je petelin na róko, pograbil ves kos kruha in pobegnil ž njim naravnost pod skedenj, od koder ga ní bilo, dokler mu ni zmanjkalo kruha. Kaj mislite, da se je Milan zaradi tega jókal in srdil? O kaj še! Smijal se je in dejal: „Kako grd je ta naš petelin!“ Ali vse to ni bilo petelinu nič mar, on je bil sit, a Milan gladen.

— 6.

Pošteni loncevezec.

Med vsemi slovanskimi narodi so nam najbolj znani Slovaki iz Trenčina na Ogerskem. Ti jako priprosti ljudje prihajajo k nam kot svojim sorodnim bratom, in se živé z vezanjem lončene posode pošteno, da-si ubožno. Vender prinese vsak po kakšen prihranjen goldinar domóv, kder se zaradi velike ubožnosti in nerodovitosti zemlje ne morejo vsi preživeti. Tak loncevezec, po imenu Ivan Pomele iz Rovnega pet milj od Trenčina domá, hodeč po svojem vsakdanjem opravku, pride v Pragi v stanovanje nekega gospoda, katerega ravno ni bilo doma, a je pozabil pri odhodu sobe zakleniti. Kadar pride v vežo, oglasi se po navadi: „Imate li kaj loncev vezati?“ Ker se mu nihče ne oglasi, odprè prvo sobo, a tu ne najde nikogar; stopi torej v drugo, tretjo in zadnjo sobo, ali povsod vse prazno, nikjer ni žive duše. Kaj stori zdaj loncevezec? Mislil si je: „Ako ótidem in se kdo drug priplazi v sobo ter pobere, kar mu bode všeč, reklo se bode: loncevezec je bil v hiši in nihče drug nego on je to storil. Tvoja čast in čast tvojih rojakov ti veluje, da se ne ganeš z mesta, dokler se ne vrne gospod ali gospa tega stanovanja.“ Sede zatorej v veži na klop, kder je moral vsak mimo njega in čaka pazno. Proti večeru se vrne gospod in ugledavši loncevezca na klopi sedeti, močno se začudi. Ali kako se še le ustraši, ko hoče svoje stanovanje odkleniti, a najde, da je vse odprto. Loncevezec mu zdaj pripoveduje, kaj bi se bilo lahko zgodilo, in zakaj ni šel z mesta. In še več! Prišlemu gospodu še prav verovati ni hotel, da bi bil on pravi gospodar rečenega stanovanja, dokler mu ní s ključi, katere je vzel iz nekega zabožčka, odprl vseh omar v sobi in takó dokazal, da je pravi gospodar v hiši. — „Duša zvesta in odkritosrčna!“ reče na to gospod, „vzemi to, kar ti zdaj dam, in pridi vsak

mesec, da te dostojno plačam za tvojo nenavadno poštenost in zvestobo.“ — Od te dôbe v tej hiši kuharice raje same niso jedle, kakor da bi pošteni loncevezec moral lačen biti.

Tukaj naj samó to še opomnim, da taki loncevezci prenočujejo vže mnogo let v vási Dejvicah blizu mesta Prage in od tod hodijo v mesto po svojem obrti. Ali niti v Dejvicah niti v Pragi niso zakrivali nikoli ničesar, da-si jih so skušali na različne načine. Slavna sodišča pričajo o njih, da so pošteni, nepokvarjeni in delavni ljudje, ter se v tej zadevi do sedaj niso niti za las izpremenili.

Razvidno je iz tega, da njihovo izobraženje, da-si jako priprosto in kratko, vender pada na rodovita tla, kalí in poganja, ter prinaša stoteren sad, a vse to zaradi tega, ker se vrši v njihovem materinem jeziku, kar je v čast dobrim starišem in učiteljem Trenčinskega okraja in se jim bode vedno štelo v čast, ako v tem vztrajajo.

Iz „Češčine“ preložil H. Podkrajšek.

Spomini na deda.

ikdar ne pozabim svojega deda. Radi so me imeli in jaz sem jih imel rad. Mlad sem še bil, kakor ste sedaj vi, otroci dragi! Po hiši sem hodil in vodil za uzdo lesenega konjiča, ki je bil jako trmoglav. Slednjič se naveličam voditi na kolesih tekajočega konjiča in njegove trmoglavosti in sedem na večjega konja, ki je bil ravno tak, kakor naš žrebiček v hlevu — samó živ ni bil — ter ga prav po korenjaški zajaham. Tudi sabljo prepašem okolo ledij in leni konj se začne premikavati. Ali ostal je vedno na istem mestu, in naveličam se kmalu tudi te ježe. Pri peči so sedeli dedček, vlekli počasi dim iz „turničkaste pipice“ in se smijali meni in mojej priprostosti. A jaz, popustivši lesenega belca, stečem k dedu, in ga pogledam tako milo in proseče, da vzemó pipo iz ust, potrkajo z njo ob levi palec, da letí pepel v kolobarčkih na tla, in ustni se jim tako ljubó nasmejite, da takój uganem dedovo voljo. V hipu sem bil na dedovih kolenih in jim gladil grbančasto lice. Potem sem stopil z nogama ne dedovi nogi in dedček so me prijeli za roki. Začeli so me ujčkati, v začetku bolj počasi, potem hitreje in zopet bolj počasi. Zraven pa so peli in jaz za njimi:

„Jérmanov Pavle
Po travnici gre,
Z glavíco potresa,
Ima rumene lasé,
Pa čevlje nové“ — — —

To je bilo moje največje veselje, in kadar sem raz svojega konjiča padel, ali če me je koštrun podrl, tekel sem jokaje k dedu. Jok in bolečina sta me minula, kakor hitro so me jeli ded ujčkati in peti bodi si katero koli tako pesen, ki pravi:

„Delajmo, delajmo nova kolesa,
Da se popeljemo v sveta nebesa;
Angeljci godejo, duše pa rajajo,
Da se vse trese!“ — — —

Leta so hitro tekla in ž njimi tudi jaz. Ni me več mikalo, lesenega konjiča poditi po hiši, in da bi me dedček še ujčkali, bilo me je sram, če tudi